

Mundaabí, l'orphelin

Abaalú naáru wɔɔjɔɔná, wɔɔjɔɔ né, nge wɔɔgbɔɔ aláa nɔwéle. Aláa nɔwéle ge wɔɔgbɔɔ, nge idɛelú ceení waalúru bíya nɔwéle, bíya beím abaaláa riké ge waalúru nɔwéle. Ceení dɔɔɔ waagurú si ulúru né, abaalú kúɔm ge ulé waalúru; waalúru abaalú kúɔm né ge kɔɔ waazí, kɔɔ waazí né, waabísi suulébúyɔɔ bide-bide nbilé yoo. Ngú idée bú umú, bú kúɔm umú baalúru yi né ulé iyíɔ ge bánýáá sɔsi: Mundaabí? Aayí, wíre kina bujɔɔ, nge lsɔ si ulá né, kɔɔ waaján isi né, kɔɔ-dée amáána ríɔa, Mundaabí ge bɔɔgbɔɔ becéle, káma ulé iján iriké ge baalúru né, aayí, Mundaabí ulé wɔɔgbɔɔ kpíná, bisááníwá bánýám bénjeli Mundaabí liideé.

Tɔɔ, Mundaabí ulé gúútawá-daá ge ulé iwe báa sáati wenkí, a nyáána ulé, ndánbá ndúná sɔsi ulé wánvarím, a ulé waaján ikálu fɔɔ ge wɔɔɔni, gúútawá-daá ge iwe. Buga baaganáa né, aayí, nabúru féyí kɔɔnáa-jɔ na batándóm sɔsi bénbeɛɛ bebíya. Asée bubá bínwuzí we nbilé, nge wíre kina né ge yɔɔɔni ceení waalú ibó ikána uráagúuráa ikájaa belé dɔndíre, bakánmáti sɔsi bíya afobíya noódoozo we bannuɛ, umú izɔɔlee baku badaá kúɔm, badaá weení wónzuú kpíná kazɔ ní né, bákú yi. Aayí, bujɔɔ, bujɔɔ, a belé wɔɔɔni, na bɔmɔɔná bíya kpizú-dɛɛzi na bɔbɔzi sɔsi weení ge bánýáá Mundaabí.

Tɔɔ, baríɔa bánlám lóni bilé né, baaganáa tánjaa beféeri káma, belé baasi sɔsi baagáɔ sɔsi bákú we. Aayí, baaganáa tánjaa si beféeri sɔsi be ceení ge bánýáá Mundaabí, ceení ulé dɔɔɔ idánjaa si iféeri sɔsi mɔɔ ge bánýáá Mundaabí, baríɔa bɔjɔɔ bilé, nge belé baawí beɔɔ. Wíre kina né ní, bú wɔɔɔkpɔwú dɔɔɔ ina baaganáa bɔkpɔɔ betí lááwu nakírí-daá, nínaamú ge bɔjɔɔ, bɔjɔɔ né ní, be uráagúuráa waadɔ balú dɔɔɔ bɔtɔbɔzi, beegizi we feerím, bedeféeri bú-dée yíɔ dɔɔɔ.

Aayí, bɔwe! Wíre né ge beedí sɔɔ, beedí sɔɔ né ní, bɔwe bánnyáa nge uráagúuráa waadáɔ balú dɔɔɔ, nge uráagúuráa weezelí bodoozóni, mínyɔɔ mídéyí feerím aán, isi íɛ, isi aa, tɔɔ, sinje mídoozóni kina dǎngúu mí. Nna ge ceení sɔsi bidékée mɔɔ ge bánýáá Mundaabí, ceení sɔsi bidékée mɔɔ, ceení sɔsi bidékée mɔɔ dɔɔɔ. Óo, ngú weení bánýáá Mundaabí né, ulé idaá lím wénjém. Bɔwená kpírúu, bónlɔ lím-rɔɔzi, nge beezelí kpírúu bɔlɔ lím-daá, nge bɔɔɔ bíya sɔsi bákpa kúɔm, kúɔm bika bánmatí, a weení igée Mundaabí né, ulé wánján ge ilíri bidaá. Tɔɔ, baján bɔwe bilé né ní, aayí, ceení waadáa kpáa, ulé waadáa kpáa né ní, ulé si umá yéndi né, nge ulé sɔsi:

Bidekée mɔɔ ge bánýáá Mundaabí hmm

Bidekée mɔɔ ge bánýáá Mundaabí hmm

Mundaabí dúúna ku koro-korowá hmm

Mundaabí dǫúna ku seyi-seyiwá hmm

Hée, nge bidelíri, nge beegédisi ulé. Nge sule íní ulé dǫdǫ waagba sɪsɪ:

Bidekéé mǫǫ ge bánýaa Mundaabí hmm

Bidekéé mǫǫ ge bánýaa Mundaabí hmm

Mundaabí dǫúna ku koro-korowá hmm

Mundaabí dǫúna ku zeyi-zeyiwá hmm

Óo, nge ulé weedí, nge bubá bika bú weení bánýaa yi Mundaabí né. Nge sɪsɪ áa, idaá lím íbá buwe bínjém, ówu, lsóo, mǫǫ mánzím dǫǫ movu mǫǫǫ? Nge izíhée ínaamú, nge baajáári yi ikpa, wǫǫgbóo sɪ itée yéńdi né ge waajánh ikpóo wíidi sɪsɪ:

Mǫǫ ge bánýaa Mundaabí hmm

Mǫǫ ge bánýaa Mundaabí hmm

Mǫǫ maǫúúna ku koro-korowá hmm

Mǫǫ mabáána ku zeyi-zeyiwá hmm

Nge lím weelíri cǫkǫ, biilíri bitála tunóo, bika ísǫǫdáa ríha. Nge sɪsɪ ítasɪ kéyi, nge waadábaazi sɪsɪ:

Mǫǫ ge bánýaa Mundaabí hmm

Mǫǫ ge bánýaa Mundaabí hmm

Mǫǫ maǫúúna ku koro-korowá hmm

Mǫǫ mabáána ku zeyi-zeyiwá hmm

Nge budásɪ bilíri yi, ínaamú ge Kolivóyóo waajánh kǫkóni, ulé sɪsɪ nyóo mǫǫǫndi ɪsɪ íh, mǫǫ ménleé nya yoo, a bugée méélée nya, we ge nyénverú ma. Nge Mundaabí sɪsɪ: nyóo ba nlée ma dǫ, a nyáábá nlée ma mándilú wenbí sɪ mevére nya né.

Aayí, ínaamú ge baadátasɪ yi, wéńdée, buga yéńdi toozo nídi na ilíri nbulé. Waajánh íbamáa líríi ge kolivóyóo waajánh kelíizi yi lím-daá kacanh koboná yi né, hált íjaa-dée dǫh-rǫǫzí ge ulé waajánh itísi yi. Nge ɪsɪ tóo, mǫǫǫndi nyéélée ma, we ge nyóoǫǫlé mevére nya, nge ulé sɪsɪ umú idánjaa nabúru, idée gúútawá na idée zeyi-zeyiwá íbáána né, kpíná amú ge ífá umú, nge ulé waalízí idée kpína amú ikpóo ífa yi, ikpóo idée gúútawá ífa yi dǫdǫ. Kolivoyóo weezelí gúútawá né ní, kǫǫgbóo kakabáa kolowú, bidée kaaróo ge nyánnáa hált na sinje kolivóyóo lowú-de bilé, Mundaabí-dée kpíná alé nbulé.

Amadou Abrheim